

การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

Management of Learning Resources Affecting the Result of Active Learning
Management of Teachers in Schools Under the Phetchaburi Secondary
Educational Service Area Office

จิตสุโข รวยรุ่ง^{1*} จุฬพพร ศรีรังสรรค์² อภิชาติ เลนนันท์³

Jitsukho Ruairung^{1*} Chulabhorn Srirangsun² Apichat Lenanant³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

*ผู้ประสานงาน: e-mail : jitsukho1991@gmail.com

¹M.Ed. Student of Education Administration, Faculty of Education,
Phetchaburi Rajabhat University

² Dr., Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

³Associate Professor Dr., Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

* Corresponding Author: jitsukho1991@gmail.com

(Received: 2025-05-12; Revised: 2025-07-29; Accepted: 2025-09-09)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา 2) ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา 3) การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 278 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก 3) การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (R) = 0.599 มีประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 35.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำมาเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้ $\hat{Y}_{tot} = 2.190 + 0.212(x_1) + 0.180(x_2) + 0.116(x_4)$

คำสำคัญ : การบริหาร, แหล่งเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of learning resource management that influences active learning management among teachers in schools, 2) the level of active learning management among teachers in schools, and 3) how learning resource management affects active learning management in these schools. The sample consisted of 278 school administrators and teachers from secondary schools in Phetchaburi Province, selected through simple random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with a reliability coefficient of 0.943. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that: 1) The level of learning resource management among teachers in schools was rated high. 2) The level of active learning management among teachers was also high. 3) The learning resource management affecting teachers' active learning management has a regression coefficient (R) of 0.599, with a predictive efficiency of 35.90% at the .01 level of statistical significance. The resulting predictive equation in raw scores is: $\hat{Y}_{tot} = 2.190 + 0.212(x_1) + 0.180(x_2) + 0.116(x_4)$

Keywords: Management, Learning Resources, Active Learning Management

บทนำ

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้รับความสนใจอย่างมาก เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพควรมีหลักสูตรมาตรฐาน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ ครูและชุมชนร่วมพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับบริบทจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินตนเอง และพัฒนาทักษะการคิดอย่างอิสระ พร้อมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และทฤษฎีทางการศึกษาที่เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและผู้อื่น (Dewey, 1938) โดยมีงานวิจัยจำนวนมากสนับสนุนว่าการเรียนรู้เชิงรุกสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีกว่าการเรียนแบบเดิม (Freeman et al, 2014) แม้ว่าครูจะเป็นผู้มีบทบาทหลักในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แต่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพยังขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญหลายประการ หนึ่งในปัจจัยสำคัญนั้นคือการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีส่วนส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียนได้ แหล่งเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียนจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2560) กล่าวว่า การศึกษาปัจจุบันยังเน้นการท่องจำและการสอนแบบสรุปเนื้อหา ซึ่งจำกัดกระบวนการคิดของผู้เรียน ขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ชี้ว่าครูยังเน้นการถ่ายทอดจากตำรา ขาดการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนใช้ทักษะคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา รวมถึงการวัดและประเมินผลที่ไม่เหมาะสม และไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับทิสนา แคมมณี (2560) ที่กล่าวถึงปัญหาหลักของครู เช่น ขาดความรู้ในการจัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการสอนไม่เป็น และมีข้อจำกัดในด้านความเข้าใจเนื้อหาและเทคนิคการสอน อีกทั้งยังมีความไม่ชัดเจนในเชิงวิชาการ ทำให้การพัฒนาไม่ต่อเนื่อง

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ายังมีงานวิจัยไม่มากนักที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแหล่งเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2560) ระบุว่า การ

จัดการศึกษาในทุกระดับยังมีข้อจำกัดในเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำ มากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ และยังขาดการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้แบบ active learning อย่างแท้จริง ในทางทฤษฎีแนวคิดของ Vygotsky และทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีโอกาสมือปฏิบัติ ใช้แหล่งเรียนรู้ และร่วมมือกับผู้อื่น (Vygotsky, 1978) ดังนั้น หากมีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จะส่งเสริมให้ครูสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งในด้านการวางแผนกิจกรรม การใช้เทคโนโลยี การประเมินผล และการให้คำปรึกษาผู้เรียน

ปัจจุบันนอกจากสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแล้ว แหล่งเรียนรู้ยังเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูล ข่าวสาร และประสบการณ์ที่หลากหลายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) การบริหารแหล่งเรียนรู้ควรเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ทั้งนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและกำหนดนโยบายด้านแหล่งเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนและนิเทศการจัดการเรียนการสอน ส่วนครูเป็นผู้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการวางแผน ให้คำปรึกษา ประเมินผล และส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเสนอว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้สามารถจำแนกออกได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ขณะที่พฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจำแนกได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) การเรียนรู้เน้นลงมือปฏิบัติ 4) การมีทักษะการคิดแก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยมุ่งหวังว่างานวิจัยนี้จะตอบคำถามว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนงานหรือโมเดลการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบ
โจทย์คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูใน
สถานศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารแหล่งเรียนรู้อย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน และการพัฒนา
ซึ่งเป็นกระบวนการหลักที่ครอบคลุมการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย
ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 978 คน จาก 22 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 278 คน จาก 22 โรงเรียน โดยใช้
ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึง

ในสมชาย วรภิณยมสกุล, 2554) และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) โดยเริ่มจากการรวบรวมรายชื่อโรงเรียนและจำนวนประชากรผู้บริหาร ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 278 คน จาก 22 โรงเรียน โดยขั้นตอนที่ 1 แบ่งผู้บริหารตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้เป็น 62 เขตพื้นที่ ขั้นที่ 2 สุ่มด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 22 คน ขั้นตอนที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกตามโรงเรียนจนได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนทั้งหมด 256 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างกับประชากร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 278 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) โรงเรียน 5) ตำแหน่ง และ 6) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.943 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1932) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด
การกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายแบ่งเป็น 5 ระดับคะแนนจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	หมายความว่า ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า ระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) การเรียนรู้เน้นลงมือปฏิบัติ 4) การมีทักษะการคิด แก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.943 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert, 1932) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายแบ่งเป็น 5 ระดับคะแนนจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	หมายความว่า ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า ระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา 22 แห่ง เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 278 คน จากนั้นนำหนังสือและเครื่องมือวิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และได้รับแบบสอบถามกลับมา 278 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของครูในสถานศึกษาทุกตัวแปรย่อย จะไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพหุคูณ (Multicollinearity) โดยการวิเคราะห์หาค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยพิจารณาจากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) จะต้องมิต่ำไม่น้อยกว่า 0.10 และค่าปัจจัยการขยายตัวความแปรปรวน (VIF) มีค่าที่น้อยกว่า 10 (Hair et al, 2010)

4.4 การวิเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยมีจำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงเรียนเบญจมเทพวิทยุทิศจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 เพศหญิง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 มี

ระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30 ดำรงตำแหน่งครู จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 92.10 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในสถานศึกษา พบว่า ระดับของการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมการบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.21, S.D. = 0.44) และด้านการดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.16, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.13, S.D. = 0.52) ตามลำดับแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

n=278

ข้อที่	รายการ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	4.21	0.44	มาก	2
2	ด้านการดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้	4.16	0.49	มาก	3
3	ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้	4.13	0.52	มาก	4
4	ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้	4.22	0.45	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.18	0.48	มาก	

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.32, S.D. = 0.41) เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีทักษะการคิด แก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ = 4.31, S.D. = 0.40) และด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x}$ = 4.31, S.D. = 0.39) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 4.31, S.D. = 0.44) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

n = 278

ข้อที่	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในสถานศึกษา (Y)	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.31	0.39	มาก	3
2	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.32	0.40	มาก	2
3	การเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติ	4.31	0.44	มาก	4
4	ด้านการมีทักษะการคิด แก้ปัญหา และการ นำไปประยุกต์ใช้	4.33	0.41	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.32	0.41	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา

3.1 การทดสอบค่า Tolerance และค่า VIF ของตัวแปร พบว่า ค่า Tolerance มีค่า 0.167 - 0.377 มีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF (Variance inflation factor) มีค่าระหว่าง 2.654 - 5.984 ซึ่งมีค่าสูงไม่เกิน 10 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรน้อย อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ไม่เกิดปัญหา multicollinearity จึงสามารถทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณต่อไป แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบค่า Tolerance และค่า VIF ของตัวแปร

ตัวแปร	Tolerance	VIF
1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	0.377	2.654
2. การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้	0.195	5.138
3. การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้	0.335	2.985
4. การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้	0.167	5.984

3.2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ที่ 0.645 - 0.886 ซึ่งไม่เกิน 0.99 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว มีความสัมพันธ์กันไม่สูงจนเกินไป จึงสามารถทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณขั้นตอนต่อไปได้ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปร ดังนี้

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁	1			
X ₂	.682**	1		
X ₃	.671**	.886**	1	
X ₄	.742**	.645**	.737**	1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูใน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ระหว่าง 0.460 - 0.551

ซึ่งไม่เกิน 0.99 แสดงว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันไม่สูงจนเกินไป จึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนต่อไป แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
Y	0.551**	0.532**	0.460**	0.511**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.3 การวิเคราะห์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (multiple regression analysis) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ประกอบไปด้วยตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ (X₁) การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ (X₂) และการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ (X₄) โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.599 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) ร้อยละ 35.90 มีประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (adjusted R Square) ร้อยละ 35.10 และมีความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (standard error) ร้อยละ 28.30 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา ทั้งหมด 1 ตัวแปร คือ การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ (X₃) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของ การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	β	t	Sig.
เข้าสมการ					
การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ (X_1)	0.212	0.062	0.268	3.404**	0.001
การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้(X_2)	0.180	0.049	0.252	3.658**	0.000
การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ (X_4)	0.116	0.058	0.150	1.998*	0.047
ค่าคงที่	2.190	0.174		12.562**	0.000
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)					0.599
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2)					0.359
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)					0.351
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (Standard Error)					0.283

จากค่าต่างๆ ในผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำไปสร้างสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $\hat{Y}_{tot} = 2.190 + 0.212(x_1) + 0.180(x_2) + 0.116(x_4)$ และสร้างสมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $\hat{Z}_{tot} = 0.268(x_1) + 0.252(x_2) + 0.150(x_4)$

สามารถสรุปได้ว่า เมื่อเรียงลำดับการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา มากที่สุด ได้แก่ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\beta = .268$) การดำเนินงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\beta = .252$) และการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\beta = .150$)

อภิปรายผล

1. ระดับของการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาพบว่าทั้ง 4 ตัวแปรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากโรงเรียนมีการเน้นย้ำนโยบายหรือวิธีการทำงานในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อให้ได้ผลงานตามแผนที่วางไว้ และนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มาวางแผนปรับปรุงและพัฒนา

ให้ดีขึ้น มีการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ที่สำคัญผู้บริหารและครูทราบสาเหตุของปัญหาในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อนำมาป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ของเดมมิง (Deming) โดย "การพัฒนา" ถือเป็นขั้นตอน "Act" หรือการปรับปรุงแก้ไขหลังจากได้ประเมินผล (Check) แล้ว การที่โรงเรียนเน้นย้ำนโยบายและนำผลการประเมินมาวางแผนปรับปรุง แสดงให้เห็นถึงการทำงานที่เป็นระบบ (Deming, W. E., 1986) ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2558) ผู้บริหารมีบทบาทในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้และกำหนดบทบาทของคณะกรรมการอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ซึ่งช่วยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพและทันสมัย พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุรเกียรติ์ งามเลิศ (2559) ที่พบว่าผู้บริหารมีบทบาทในการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร คำเห็น (2560) พบว่า แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ครูควรมีความเชื่อมั่นในการพัฒนาความรู้ให้แก่ตนเองและควรคำนึงถึงเป้าหมายของการทำงานโดย ตั้งเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้เกิดความรอบรู้แล้วนำมาพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงานได้ 2) ทางด้านการปฏิบัติงานอย่างไต่ตรอง ครูควรมีการวางแผนการทำงาน ควรศึกษารายละเอียดกฎเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติโดยไต่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้น มีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยให้นำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น 3) ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียน ครูควรมีความเข้าใจในเรื่องที่สอนควรศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและเลือกสรรวิธีการต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นอกจากนี้ Robinson (1992) ยังสนับสนุนแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนร่วมวางแผนการศึกษา เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้ก็อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดหาทรัพยากร และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเพชรบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านทักษะการคิด แก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับสูงสุด เนื่องจากครูส่งเสริมให้ผู้เรียน มีใจใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้

นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเป็นระบบ และครูจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิด แก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้ โดยการเสนอผ่านการคิดแก้ปัญหาที่สำคัญ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมุ่งหาความรู้ที่แปลกใหม่อย่างสม่ำเสมอ ทฤษฎีลำดับชั้นการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) ที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งทักษะเหล่านี้จัดอยู่ในระดับการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking Skills) ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมิน (Evaluating) และการสร้างสรรค์ (Creating) ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวข้ามการเรียนรู้ระดับความจำไปสู่การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และยังสนับสนุนรูปแบบการพัฒนาครู (Anderson and Krathwohl, 2001) และสอดคล้องกับ เอเมอร์ ศรีวรชิน (2562) ที่พัฒนา “CSIPA Model” ซึ่งเป็นรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และพบว่าส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านทักษะชีวิตในระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ 95.50) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2560) ที่พัฒนา “POARE Model” สำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ และพบว่านักศึกษาที่เรียนรู้ผ่านรูปแบบเชิงรุกมีพฤติกรรมเชิงรุกและความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้ด้วยวิธีปกติ

3. การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยภาพมีด้านที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการบริหาร การดำเนินงาน และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งส่งทางบวกทุกตัว มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (R) = 0.599 สามารถพยากรณ์หรืออธิบายความแปรปรวนของผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้ร้อยละ 35.90 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจและสมเหตุสมผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง แต่ไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ยังมีปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ที่มองว่าสถานศึกษาเป็นระบบเปิด โดยมี การบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นกระบวนการ (Process) ที่สำคัญ เริ่มตั้งแต่การวางแผน (Input) การดำเนินงาน (Throughput) และการพัฒนา (Feedback Loop) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อผลผลิต (Output) ของระบบ นั่นคือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่มีประสิทธิภาพ การที่ตัวแปร "การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้" ไม่ถูกนำเข้ามาสมการ อาจสะท้อนว่าในทางปฏิบัติ การประเมินอาจยังเป็นเพียงการดำเนินงานตามระเบียบ แต่ยังไม่ได้นำไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างแท้จริง ทำให้ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Bertalanffy, 1968) สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระยุทธ แสงไชย (2564) ศึกษาภาวะผู้นำครูที่

ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำครูกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูง ($r_{xy} = .879$) ภาวะผู้นำครูมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการ เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาและด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 77.6 และ มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ $\pm .21506$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ส่งผลมากที่สุดต่อการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครู จึงควรให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินมาใช้วางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน พร้อมจัดอบรมครูให้เข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ ส่งเสริมการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีระบบติดตามและ ประเมินผลเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแหล่งเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ควรศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างคุณภาพของการบริหารแหล่งเรียนรู้กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้สามารถระบุแนวทางที่เหมาะสมในการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการบริหารแหล่งเรียนรู้ ควรศึกษาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และ สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) หรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อช่วย ในการเรียนรู้ของนักเรียน และมีการเปรียบเทียบผลของการใช้เทคโนโลยีกับการใช้แหล่งเรียนรู้แบบ ดั้งเดิม เพื่อให้เห็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล.
- กมลพร ภูมิพล. (2564). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พี บาลานซ์ ดีไซน์ แอนด์ ปริ้นติ้ง.
- ทิตินา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปาริฉัตร คำเห็น. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์, และคณะ. (2560). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยทางการศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). เรียนลึก รู้ไว้ ใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ. สถาบันวิทยาการเรียนรู้.
- วีระยุทธ แสงไชย. (2564). ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

- สันติ มุ่งหมาย. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนบ้านห่ม (ห่มประชาชนเคราะห์). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: จัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน: นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา). 21 เช่นจรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). อักษรศิลป์การพิมพ์.
- สุดารัตน์ งามวิลัย. (2561). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2558). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).
- สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สุรเกียรติ งามเลิศ. (2559). บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).

- เอมอร ศรีวรชิน. (2562). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาสมรรถนะด้าน
ทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนทพรั้งพิทยาคม. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for learning, teaching,
and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*.
Allyn & Bacon.
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General system theory: Foundations, development,
applications*. George Braziller.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. The Macmillan Company.
- Freeman, S., Eddy, S. L., McDonough, M., Smith, M. K., Okoroafor, N., Jordt, H., &
Wenderoth, M. P. (2014). Active learning increases student performance in
science, engineering, and mathematics. *Proceedings of the National Academy
of Sciences*, 111(23), 8410–8415. <https://doi.org/10.1073/pnas.1319030111>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data
analysis* (7th ed.). Prentice Hall.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of
Psychology*, 140, 1–55.
- Robinson, S. G. (1992). *Teacher job satisfaction and levels of clinical supervision in
elementary schools* (Doctoral dissertation, The University of Southern
Mississippi). Available from ProQuest Dissertations & Theses database.
(304626407)
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological
processes*. Harvard University Press.